

Tárgytematika / Course Description

Előítélet

AKLB_SSTM133

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: dr. Szakál Gyula

Félév / Semester: 2019/20/2

Beszámolási forma /

Assesment: Vizsga

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 0/0/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 6/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

A kurzus során a hallgatók megismerkednek az előítéletes gondolkodás szociológiai, pszichológiai elméleteivel, magyarázataival, valamint megjelenési formáival. A hallgatók tantárgy keretein belül a kérdéskört nem csak történeti perspektívából vizsgálják meg, hanem szó esik az előítéletek modern megjelenési formáiról is.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

Az előítélet fogalma és szerepe a társadalom életében. Az előítéletet elősegítő tényezők: tudatlanság, konformitás, társadalmi helyzet megváltozása stb.

A megismerési folyamatok jellege. Kategóriák, sztereotípiák, attribúciós hibák. Emberképek és magyarázó módozatok.

Pszichológiai kísérletek: pl. Millgram Zimbardó, Todt Strasser. A sztereotípiák bővebb kifejtése G. Allport alapján.

Bűnbakok szerepe a történelem során, és alakváltozásai.

A társas befolyásolások típusai (Akár a hatalom akár a nyomás - vagy referencia csoportok.) Az ellenük való védekezés lehetőségei.

Nyelv szerepe az előítélet kialakításában.

A diktatúrák nyelve, demokráciák nyelve.

Gazdasági és etnikai tényezők előítélet kialakításában.

A tömegkommunikáció szerepe a tömegek manipulálásában.

Újságok, filmek kritikai elemzése (Ewige Jude, Der Giftpilz).

A magyar előítéleteség kritikai elemzése I.

A magyar előítéleteség kritikai elemzése II.

A jelenlegi érezhető hatású honlapok kritikai elemzése.

Összegzés, a félév lezárása

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

A félév végi aláírás feltétele az órai aktivitás, valamint az órákon megbeszéltek feladatok elkészítése. Az aláírás megtagadásra kerül, ha a hallgatók a TVSZ-ben foglaltakhoz képest több alkalommal hiányoznak az órákról vagy ha a megbeszéltek feladatokat nem készítik el. A hallgatók elméleti tudásukról vizsga keretében adnak számot. Az eredménytelen vizsga javítása a TVSZ-ben foglaltaknak megfelelően történik.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Kötelező irodalom:

Andorka Rudolf (1997) Bevezetés a szociológiába. (Az előítélettel foglalkozó fejezet) Osiris, Eliot Aronson (1978) A társas lény. Közgazdasági és Jogi Kiadó

Ajánlott irodalom:

G. Allport (1973) Az előítélet. Gondolat Kiadó, Csepeli György (szerk. 1980) Előítéletek és csoportközi viszonyok., P. Secord - C. Backman (1972) Szociálpszichológia. Kossuth Kiadó, Szabó Márton (1998) Ez ellenség neve. József Kéziratok, Victor Klemperer (1984) A harmadik birodalom nyelve. Tömegkommunikációs Kutatóközpont, Hanák Péter (szerk. 1984) Zsidó kérdés, asszimiláció, antiszemitizmus. Gondolat, Grill Tibor - Répás László (szerk. 2006) A zsidóság és Európa - Új fejezetek az antiszemitizmus történeti - társadalmi gyökereiről. József Kéziratok, Bruno Bettelheim (1988) A végső határ. Európa Kiadó, Szakál Gyula - Spátay Anna - Kocsisová Nikolett: A szlovák - magyar együttélés nehézségei a napjain Szlovákiájában (a szlovák nemzeti sajtó által gerjesztett indulatok és azok hatása) Limes, 2011. 87-97.o., Anthoni Pratkins - Eliot Aronson (1992) Rábeszélőgép, AB OVO Kiadó, Bordás Sándor (2009) Az agresszív kód. Kodolányi János Főiskola, Szakál Gyula (1997) Túlélési stratégiák, hatalmi manipulációk a szlovákiai magyarság körében. Magyar Tudományos Akadémia PTL., Kende Tamás (1995) Egy előítélet működése Kelet-Európában. Osiris Kiadó